

Oznámenie 210/2009 Z.z.

(o prijatí Dohovoru o ochrane kultúrneho dedičstva pod vodou)

Autor: Ministerstvo zahraničných vecí SR

Platnosť od: 2.6.2009

Účinnosť od: 11.6.2009

Dátum ratifikácie zmluvy: 19.2.2009

Uverejnené v Zbierke zákonov č. 77/2009 strana 1538

Oblasť: Medzinárodné verejné právo

210/2009 Z.z.

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 2. novembra 2001 bol v Paríži prijatý Dohovor o ochrane kultúrneho dedičstva pod vodou.

Národná rada Slovenskej republiky vyslovila súhlas s ratifikáciou dohovoru svojím uznesením č. 1202 z 5. decembra 2008.

Prezident Slovenskej republiky ratifikačnú listinu podpísal 19. februára 2009. Ratifikačná listina bola uložená 11. marca 2009 u depozitára, generálneho riaditeľa UNESCO.

Dohovor nadobudol platnosť 2. januára 2009 v súlade s článkom 27. Pre Slovenskú republiku nadobudne platnosť 11. júna 2009 v súlade s článkom 27.

Dohovor 210/2009 Z.z.

(O OCHRANE KULTÚRNEHO DEDIČSTVA POD VODOU)

Autor: Ministerstvo zahraničných vecí SR

Platnosť od: 2.6.2009

Účinnosť od: 11.6.2009

Uverejnené v Zbierke zákonov č. 77/2009 strana 762

Oblasť: Medzinárodné verejné právo

210/2009 Z.z.

DOHOVOR

O OCHRANE KULTÚRNEHO DEDIČSTVA POD VODOU

Všeobecná konferencia Organizácie Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru 15. októbra až 3. novembra 2001 v Paríži na svojom 31. zasadnutí,

uznávajúc dôležitosť kultúrneho dedičstva pod vodou ako nedeliteľnej súčasti kultúrneho dedičstva ľudstva a zvlášť dôležitého prvku v histórii národov, krajín a ich vzájomných vzťahov týkajúcich sa spoločného dedičstva,

uvedomujúc si dôležitosť ochrany a zachovania kultúrneho dedičstva pod vodou a skutočnosť, že za takúto ochranu je zodpovednosť na všetkých štátoch,

zaznamenávajúc rastúci verejný záujem o kultúrne dedičstvo pod vodou a verejné uvedomovanie si jeho hodnoty,

presvedčená o dôležitosti výskumu, informovania a vzdelávania o ochrane a zachovaní kultúrneho dedičstva pod vodou,

presvedčená o právach verejnosti využívať vzdelávacie a relaxačné formy zodpovedného neškodiaceho prístupu ku kultúrnemu dedičstvu pod vodou na mieste pôvodu a o hodnote verejného vzdelávania prispievajúceho k vedomiu, pochopeniu a ochrane tohto dedičstva,

uvedomujúc si skutočnosť, že kultúrne dedičstvo pod vodou je ohrozené neoprávnenými činnosťami naň zameranými a potrebu účinnejších opatrení na zabránenie takýchto činností,

vedomá si potreby primerane odpovedať na možný negatívny vplyv legítimných činností na kultúrne dedičstvo pod vodou, ktoré ho prípadne môžu ovplyvniť,

hlboko znepokojená rastom komerčného využívania kultúrneho dedičstva pod vodou, najmä určitými činnosťami zameranými na predaj, nadobúdanie alebo obchodovanie s kultúrnym dedičstvom,

vedomá si dostupnosti vyspelých technológií, ktoré umožňujú objavovanie a sprístupnenie kultúrneho dedičstva pod vodou,

presvedčená, že spolupráca medzi štátmi, medzinárodnými organizáciami, vedeckými a odbornými inštitúciami, archeológmi, potápačmi, inými zainteresovanými stranami a širokou verejnosťou je rozhodujúca na ochranu kultúrneho dedičstva pod vodou,

vzhľadom na to, že prieskum, odкрývanie a ochrana kultúrneho dedičstva pod vodou si vyžaduje dostupnosť a uplatňovanie špeciálnych vedeckých metód a používanie vhodných techník a zariadení a tiež vysokého stupňa odbornej špecializácie, pričom toto všetko vyvoláva potrebu jednotných riadiacich kritérií,

uvedomujúc si potrebu kodifikovať a postupne rozvíjať pravidlá týkajúce sa ochrany a zachovania kultúrneho dedičstva pod vodou v súlade s medzinárodným právom a praxou vrátane Dohovoru UNESCO o opatreniach na zakázanie a zamedzenie nezákonného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov zo 14. novembra 1970, Dohovoru UNESCO o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva zo 16. novembra 1972 a Dohovoru Spojených národov o morskom práve z 10. decembra 1982,

rozhodnutá zlepšiť účinnosť opatrení na medzinárodnej, regionálnej a národnej úrovni na ochranu na pôvodnom mieste alebo prípadne šetrnú rekonštrukciu kultúrneho dedičstva pod vodou na vedecké alebo ochranárske účely,

prijmúc rozhodnutie na svojom dvadsiatom deviatom zasadnutí, aby táto otázka bola predmetom medzinárodného dohovoru,

prijíma 2. novembra 2001 tento dohovor.

Článok 1

Definície

Na účely tohto dohovoru:

1.

(a) "Kultúrne dedičstvo pod vodou" znamená všetky stopy ľudskej existencie, ktoré majú kultúrny, historický alebo archeologický charakter a ktoré sa čiastočne alebo úplne nachádzajú pod hladinou vody, opakovane alebo sústavne, aspoň počas 100 rokov, ako sú napríklad:

(i) stavby, konštrukcie, budovy, artefakty a ľudské pozostatky spolu s ich archeologickým a prírodným kontextom;

(ii) plavidlá, lietadlá, iné vozidlá alebo ich časti, náklad alebo obsah spolu s ich archeologickým a prírodným kontextom;

(iii) predmety predhistorického charakteru.

(b) Potrubné vedenia a káble umiestnené na morskom dne sa nepovažujú za kultúrne dedičstvo pod vodou.

(c) Inštalácie iné ako potrubné vedenia a káble, umiestnené na morskom dne a stále používané sa nepovažujú za kultúrne dedičstvo pod vodou.

2.

(a) "Strany" znamenajú štáty, ktoré súhlasili s tým, aby boli viazané týmto dohovorom a pre ktoré je platný tento dohovor.

(b) Tento dohovor sa uplatňuje s odôvodnenými zmenami na tie územia uvedené v článku 26 ods. 2 písm. b), ktoré sa stávajú stranami tohto dohovoru v súlade s podmienkami uvedenými v tomto odseku v rozsahu, v akom sa takéto územia týkajú týchto strán.

3. "UNESCO" znamená Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru.
4. "Generálny riaditeľ" znamená generálny riaditeľ UNESCO.
5. "Územie" znamená morské dno, dno oceána a ich základovú pôdu mimo hraníc národnej jurisdikcie.
6. "Činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou" znamenajú činnosti, ktorých hlavným predmetom je kultúrne dedičstvo pod vodou a ktoré môžu priamo alebo nepriamo fyzicky narušiť alebo inak poškodiť kultúrne dedičstvo pod vodou.
7. "Činnosti náhodne ovplyvňujúce kultúrne dedičstvo pod vodou" znamenajú činnosti, ktoré napriek tomu, že ani jedným z ich cieľov nie je kultúrne dedičstvo pod vodou, môžu fyzicky narušiť alebo inak poškodiť kultúrne dedičstvo pod vodou.
8. "Štátne plavidlá a lietadlá" znamenajú vojnové lode a iné plavidlá alebo lietadlá, ktoré sú vo vlastníctve štátu alebo prevádzkované štátom a používané v čase potopenia iba na vládne nekomerčné účely, ktoré sú identifikované ako také a ktoré spĺňajú definíciu kultúrneho dedičstva pod vodou.
9. "Pravidlá" znamenajú pravidlá týkajúce sa činností zameraných na kultúrne dedičstvo pod vodou, ako sú uvedené v článku 33 tohto dohovoru.

Článok 2

Ciele a všeobecné princípy

1. Cieľom tohto dohovoru je zabezpečiť a posilniť ochranu kultúrneho dedičstva pod vodou.
2. Strany spolupracujú pri ochrane kultúrneho dedičstva pod vodou.
3. Strany v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru chránia v prospech ľudstva kultúrne dedičstvo pod vodou.
4. Strany v súlade s týmto dohovorom a medzinárodným právom, jednotlivo, prípadne spoločne, prijímajú vhodné opatrenia, ktoré sú potrebné na ochranu kultúrneho dedičstva pod vodou, pričom na tento účel použijú najlepšie použiteľné prostriedky, ktoré majú k dispozícii a ktoré sú v súlade s ich možnosťami.
5. Ochrana kultúrneho dedičstva pod vodou na pôvodnom mieste sa považuje za prvú voľbu pred tým, ako sa povolia akékoľvek činnosti zamerané na toto dedičstvo, alebo pred tým, ako sa strany do akýchkoľvek takýchto činností zapoja.
6. Kultúrne dedičstvo objavené pod vodou sa uloží, konzervuje a spravuje spôsobom, ktorý zabezpečuje jeho dlhodobé zachovanie.
7. Kultúrne dedičstvo pod vodou sa nesmie komerčne využívať.
8. V súlade so štátnou praxou a medzinárodným právom vrátane Dohovoru Spojených národov o morskom práve nič v tomto dohovore sa nevykladá ako úprava pravidiel medzinárodného práva a štátnej praxe prislúchajúcich zvrchovaným imunitám ani pravidiel štátu týkajúcich sa jeho štátnych plavidiel a lietadiel.

9. Strany zabezpečia, aby sa so všetkými ľudskými pozostatkami nachádzajúcimi sa v morských vodách zaobchádzalo s príslušným rešpektom.

10. Presadzuje sa zodpovedný nerušivý prístup na účely pozorovania alebo dokumentovania kultúrneho dedičstva pod vodou na pôvodnom mieste tak, aby sa vytvorilo verejné povedomie, pochopenie a ochrana dedičstva okrem prípadu, ak je takýto prístup nezlúčiteľný s jeho ochranou a spravovaním.

11. Žiadny zákon ani činnosť prijatá na základe tohto dohovoru nepredstavuje dôvody na vyhlasovanie, nárokovanie si ani spochybňovanie akéhokoľvek nároku na národnú suverenitu alebo jurisdikciu.

Článok 3

Vzťah medzi týmto dohovorom

a Dohovorom Spojených národov o morskom práve

Nič v tomto dohovore neovplyvňuje práva, jurisdikciu a povinnosti štátov podľa medzinárodného práva vrátane Dohovoru Spojených národov o morskom práve. Tento dohovor sa vykladá a uplatňuje v kontexte a spôsobom zhodným s medzinárodným právom vrátane Dohovoru Spojených národov o morskom práve.

Článok 4

Vzťah k právu o zachraňovaní a právu o nálezoch

Žiadna činnosť týkajúca sa kultúrneho dedičstva pod vodou, na ktoré sa tento dohovor vzťahuje, nie je predmetom práva o zachraňovaní ani práva o nálezoch, pokiaľ

(a) nie je oprávnená príslušnými orgánmi,

(b) nie je v plnom súlade s týmto dohovorom a

(c) nezabezpečuje, že akékoľvek získavanie kultúrneho dedičstva pod vodou dosiahne jeho maximálnu ochranu.

Článok 5

Činnosti náhodne ovplyvňujúce kultúrne dedičstvo pod vodou

Všetky strany dohovoru využijú najlepšie použiteľné prostriedky, ktoré majú k dispozícii, aby zabránili alebo zmiernili akékoľvek nepriaznivé účinky, ktoré prípadne vzniknú v dôsledku činností v rámci ich jurisdikcií a ktoré prípadne náhodne ovplyvnia kultúrne dedičstvo pod vodou.

Článok 6

Dvojstranné, regionálne alebo iné mnohostranné dohody

1. Strany sa vyzývajú, aby uzavreli dvojstranné, regionálne a iné mnohostranné dohody alebo rozvinuli existujúce dohody na ochranu kultúrneho dedičstva pod vodou. Všetky takéto dohody musia byť v plnom súlade s ustanoveniami tohto dohovoru a nesmú oslabiť jeho univerzálny charakter. Štáty môžu v takýchto dohodách prijať pravidlá a nariadenia na

zabezpečenie lepšej ochrany kultúrneho dedičstva pod vodou ako pravidiel prijaté v tomto dohovore.

2. Strany takýchto dvojstranných, regionálnych a iných mnohostranných dohôd môžu vyzvať štáty s preukázateľným vzťahom, najmä kultúrnym, historickým alebo archeologickým vzťahom ku kultúrnemu dedičstvu pod vodou, aby sa k takýmto dohodám pripojili.

3. Tento dohovor nemení práva a povinnosti strán tohto dohovoru týkajúce sa ochrany potopených plavidiel, ktoré vyplývajú z iných dvojstranných, regionálnych a iných mnohostranných dohôd uzavretých pred prijatím tohto dohovoru, a najmä tých dohôd, ktoré sú v súlade s účelmi tohto dohovoru.

Článok 7

Kultúrne dedičstvo pod vodou vo vnútorných vodách, vodách prislúchajúcich súostroviam a v teritoriálnych moriach

1. Strany pri uplatňovaní svojej suverenity majú výlučné právo riadiť a oprávňovať činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou vo svojich vnútorných vodách, vodách prislúchajúcich súostroviam a v teritoriálnych moriach.

2. Bez toho, aby boli dotknuté iné medzinárodné dohody a pravidlá medzinárodného práva týkajúce sa ochrany kultúrneho dedičstva pod vodou, strany požadujú, aby sa pravidlá tohto dohovoru uplatňovali na činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou v ich vnútorných vodách, vodách prislúchajúcich súostroviam a v teritoriálnych moriach.

3. Vo vodách prislúchajúcich súostroviam, v teritoriálnych vodách a na účely použitia najlepšej dostupnej metódy ochrany štátnych plavidiel a lietadiel by mali strany pri výkone svojej suverenity a ako súčasť uznania všeobecnej praxe medzi štátmi informovať tú stranu dohovoru, pod ktorej vlajkou je dané plavidlo alebo lietadlo, prípadne aj ostatné štáty s preukázateľným vzťahom, najmä kultúrnym, historickým alebo archeologickým vzťahom, o objave takých identifikovateľných štátnych plavidiel a lietadiel.

Článok 8

Kultúrne dedičstvo pod vodou v hraničnej zóne

Bez toho, aby boli dotknuté a doplnené články 9 a 10 a v súlade s článkom 303 ods. 2 Dohovoru Spojených národov o morskom práve, môžu strany regulovať a oprávňovať činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou v rámci ich hraničných zón. Pri takýchto činnostiach musia vyžadovať, aby sa uplatňovali pravidlá tohto dohovoru.

Článok 9

Ohlasovanie a oznamovanie vo výhradnej hospodárskej zóne a na kontinentálnom šelfe

1. Všetky strany sú podľa tohto dohovoru zodpovedné za ochranu kultúrneho dedičstva pod vodou vo výhradnej hospodárskej zóne a na kontinentálnom šelfe.

Preto

(a) strana požaduje, ak jej štátny príslušník alebo plavidlo plaviace sa pod jej zástavou objaví alebo zamýšľa sa zapojiť do činností zameraných na kultúrne dedičstvo pod vodou nájdené v jej výhradnej hospodárskej zóne alebo na kontinentálnom šelfe, aby takýto štátny príslušník alebo kapitán plavidla jej takýto objav alebo činnosť ohlásil;

(b) vo výhradnej hospodárskej zóne a na kontinentálnom šelfe inej zo strán

(i) strany požadujú, aby im a inej takej strane štátny príslušník alebo kapitán plavidla takýto objav alebo činnosť ohlásil;

(ii) prípadne strana požaduje, aby jej takýto objav alebo činnosť národný príslušník alebo kapitán plavidla ohlásil a strana zabezpečí rýchly a účinný prenos takýchto správ všetkým ostatným stranám.

2. Pri uložení ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schvaľovacej listiny alebo listiny o pristúpení strana deklaruje spôsob prenosu takýchto správ uvedených v odseku 1 písm. b) tohto článku.

3. Strana oznámi generálnemu riaditeľovi objavy alebo činnosti, ktoré jej boli ohlásené podľa odseku 1 tohto článku.

4. Generálny riaditeľ bezodkladne sprístupní všetkým ostatným stranám akékoľvek informácie, ktoré mu boli oznámené podľa odseku 3 tohto článku.

5. Ktorákoľvek strana môže deklarovať strane, ktorej vo výhradnej hospodárskej zóne alebo na kontinentálnom šelfe sa kultúrne dedičstvo pod vodou nachádza, svoj záujem o konzultácie ako zabezpečiť efektívnu ochranu tohto kultúrneho dedičstva pod vodou. Takéto deklarovanie je založené najmä na preukázateľnom kultúrnom, historickom, archeologickom vzťahu k danému kultúrnemu dedičstvu pod vodou.

Článok 10

Ochrana kultúrneho dedičstva pod vodou vo výhradnej hospodárskej zóne a na kontinentálnom šelfe

1. Na činnosť zameranú na kultúrne dedičstvo pod vodou vo výhradnej hospodárskej zóne alebo na kontinentálnom šelfe sa žiadne povolenie neudelí okrem prípadu, ktorý je v súlade s ustanoveniami tohto článku.

2. Strana, ktorej kultúrne dedičstvo sa nachádza pod vodou vo výhradnej hospodárskej zóne alebo na kontinentálnom šelfe, má právo zakázať alebo povoliť akúkoľvek činnosť zameranú na takéto dedičstvo, aby zabránila narušeniu jej suverenity alebo jurisdikcie, ako ju určuje medzinárodné právo vrátane Dohovoru Spojených národov o morskom práve.

3. V prípade objavu kultúrneho dedičstva pod vodou alebo zámeru vykonávať činnosť zameranú na kultúrne dedičstvo pod vodou vo výhradnej hospodárskej zóne a na kontinentálnom šelfe strany, takáto strana

(a) konzultuje so všetkými ostatnými stranami, ktoré deklarovali záujem podľa článku 9 ods. 5 o tom, ako najlepšie chrániť dané kultúrne dedičstvo pod vodou;

(b) koordinuje takéto konzultácie ako "koordinujúci štát", pokiaľ výslovne nevyhlási, že nemá záujem o takúto koordináciu, pričom v takomto prípade štáty, ktoré deklarovali záujem podľa článku 9 ods. 5 dohodnú koordinujúci štát.

4. Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť všetkých strán tohto dohovoru chrániť kultúrne dedičstvo pod vodou spôsobom využívajúcim všetky použiteľné opatrenia prijaté v súlade s medzinárodným právom na zabránenie bezprostredného ohrozenia kultúrneho dedičstva pod vodou vrátane vykrádania, koordinujúci štát môže prijať všetky použiteľné opatrenia a prípadne vydať akékoľvek potrebné oprávnenia v súlade s týmto dohovorom a v prípade potreby ešte pred konzultáciami zabrániť akémukoľvek bezprostrednému ohrozeniu kultúrneho dedičstva pod vodou bez ohľadu na to, či je dôsledkom ľudských činností alebo iných príčin vrátane vykrádania. Pri prijímaní takýchto opatrení sa môže vyžadovať pomoc od ostatných strán tohto dohovoru.

5. Koordinujúci štát

(a) vykonáva na ochranu opatrenia, ktoré dohodli konzultujúce štáty vrátane koordinujúceho štátu, ak sa konzultujúce štáty vrátane koordinujúceho štátu nedohodnú, že takéto opatrenia bude vykonávať iná strana;

(b) vydáva všetky oprávnenia potrebné na dohodnuté opatrenia v súlade s pravidlami dohovoru, ak konzultujúce štáty vrátane koordinujúceho štátu sa nedohodnú, že takéto oprávnenia bude vydávať iná strana;

(c) môže vykonávať akýkoľvek potrebný predbežný výskum kultúrneho dedičstva pod vodou a vydávať všetky oprávnenia potrebné na takýto výskum a okamžite informuje generálneho riaditeľa o výsledkoch, ktorý takéto informácie okamžite sprístupní ostatným stranám tohto dohovoru.

6. Pri koordinovaní konzultácií, prijímaní opatrení, uskutočňovaní predbežného výskumu a prípadne vydávaní oprávnení podľa tohto článku koná koordinujúci štát v mene strán dohovoru ako celku, nie iba vo vlastnom záujme. Žiadne takéto konanie neznamená samo osebe základ na nárokovanie akýchkoľvek preferenčných alebo jurisdikčných práv, ktoré nie sú určené medzinárodným právom vrátane Dohovoru Spojených národov o morskom práve.

7. Okrem ustanovení odsekov 2 a 4 tohto článku žiadna činnosť zameraná na štátne plavidlá alebo lietadlá sa nesmie vykonávať bez dohody štátu, pod ktorého zástavou je dané plavidlo alebo lietadlo, a bez spolupráce koordinujúceho štátu.

Článok 11

Ohlasovanie a oznamovanie v území

1. Strany dohovoru sú v území zodpovedné podľa tohto dohovoru a článku 149 Dohovoru Spojených národov o morskom práve za ochranu kultúrneho dedičstva pod vodou. Preto v prípade, ak štátny príslušník alebo plavidlo pod vlajkou strany dohovoru objaví alebo zamýšľa zamerať činnosť na kultúrne dedičstvo nachádzajúce sa pod vodou v území, takáto strana dohovoru požaduje, aby daný štátny príslušník alebo kapitán plavidla jej ohlásil takýto objav alebo činnosť.

2. Strana oznámi objavy alebo činnosti, ktoré jej boli ohlásené, generálnemu riaditeľovi a generálnemu tajomníkovi Medzinárodného úradu pre morské dno (International Seabed Authority).

3. Generálny riaditeľ bezodkladne sprístupní všetkým ostatným stranám akékoľvek takéto informácie, ktoré mu boli oznámené.

4. Ktorákoľvek strana môže deklarovať generálnemu riaditeľovi svoj záujem konzultovať spôsob zabezpečenia účinnej ochrany kultúrneho dedičstva pod vodou. Takéto deklarovanie je založené na preukázateľnom vzťahu k danému kultúrnemu dedičstvu pod vodou, najmä

pokiaľ ide o preferenčné práva štátov o kultúrnom, historickom alebo archeologickom pôvode.

Článok 12

Ochrana kultúrneho dedičstva pod vodou v území

1. Neudelí sa žiadne povolenie na činnosť zameranú na kultúrne dedičstvo pod vodou nachádzajúce sa v území okrem prípadu, ktorý je v zhode s ustanoveniami tohto článku.

2. Generálny riaditeľ vyzve všetky strany dohovoru, ktoré deklarovali záujem podľa článku 11 ods. 4, aby konzultovali, ako najlepšie chrániť kultúrne dedičstvo pod vodou a menovali stranu, ktorá bude koordinovať takéto konzultácie ako "koordinujúci štát". Generálny riaditeľ tiež vyzve Medzinárodný úrad pre morské dno (International Seabed Authority), aby sa takýchto konzultácií zúčastnil.

3. Všetky strany môžu prijať použiteľné opatrenia v súlade s týmto dohovorom v prípade potreby ešte pred konzultáciami, aby sa zabránilo bezprostrednému ohrozeniu kultúrneho dedičstva pod vodou bez ohľadu na to, či je dôsledkom ľudským činností, alebo akýchkoľvek iných príčin vrátane vykrádania.

4. Koordinujúci štát

(a) vykonáva na ochranu opatrenia, ktoré dohodli konzultujúce štáty vrátane koordinujúceho štátu, ak sa konzultujúce štáty vrátane koordinujúceho štátu nedohodnú, že takéto opatrenia bude vykonávať iná strana a

(b) vydáva všetky povolenia potrebné na dohodnuté opatrenia v súlade s týmto dohovorom, ak sa konzultujúce štáty vrátane koordinujúceho štátu nedohodnú, že takéto oprávnenia bude vydávať iná strana.

5. Koordinujúci štát môže vykonávať potrebný predbežný výskum kultúrneho dedičstva pod vodou, vydávať všetky povolenia potrebné na takýto výskum a bezodkladne informuje generálneho riaditeľa o výsledkoch. Generálny riaditeľ takéto informácie okamžite sprístupní ostatným stranám tohto dohovoru.

6. Pri koordinovaní konzultácií, prijímaní opatrení, uskutočňovaní predbežného výskumu a vydávaní povolení podľa tohto článku koná koordinujúci štát v mene všetkých strán dohovoru ako celku v prospech ľudstva ako celku. Zvláštna pozornosť sa venuje preferenčným právam štátov na kultúrny, historický alebo archeologický pôvod v súvislosti s daným kultúrnym dedičstvom pod vodou.

7. Žiadna strana nevykonáva a nepovoľuje v území činnosti zamerané na štátne plavidlá a lietadlá bez súhlasu štátu, pod ktorého vlajkou je také plavidlo a lietadlo.

Článok 13

Imunita

Vojnové lode a iné vládne lode alebo vojenské lietadlá s imunitou prevádzkované na nekomerčné účely a vykonávajúce svoj bežný spôsob prevádzky a nezapojené do činností zameraných na kultúrne dedičstvo pod vodou nie sú povinné nahlasovať objavy kultúrneho dedičstva podľa článkov 9, 10, 11 a 12 tohto dohovoru. Strany prijatím primeraných opatrení nenarušujúcich prevádzku alebo prevádzkové schopnosti svojich vojnových lodí, iných

vládných lodí a vojenských lietadiel s imunitou prevádzkovaných na nekomerčné účely však zabezpečia, aby boli v čo najväčšom možnom a realizovateľnom súlade s článkami 9, 10, 11 a 12 tohto dohovoru.

Článok 14

Kontrola vstupu do územia, obchodovanie a vlastníenie

Strany prijímú opatrenia na zabránenie vstupu do ich územia, obchodovania alebo vlastníenia kultúrneho dedičstva pod vodou nezákonne vyvezeného alebo získaného, ak takéto získanie bolo v rozpore s týmto dohovorom.

Článok 15

Nevyužívanie území v jurisdikcii strán

Strany prijímú opatrenia na zákaz využívania svojho územia vrátane námorných prístavov a tiež umelých ostrovov, inštalácií a konštrukcií v ich výhradnej jurisdikcii alebo pod ich kontrolou, pri podpore akejkoľvek činnosti zameranej na kultúrne dedičstvo pod vodou, ktorá nie je v súlade s týmto dohovorom.

Článok 16

Opatrenia týkajúce sa štátnych príslušníkov a plavidiel

Strany prijímú všetky použiteľné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa ich štátni príslušníci a plavidlá plaviace sa pod ich zástavami nezapájali do žiadnych činností zameraných na kultúrne dedičstvo pod vodou spôsobom, ktorý nie je v súlade s týmto dohovorom.

Článok 17

Sankcie

1. Každá strana zavedie sankcie za porušovanie tých opatrení, ktoré prijala na vykonávanie tohto dohovoru.
2. Sankcie uplatniteľné v súvislosti s porušeniami musia byť primerane prísne, aby boli účinné pri zabezpečovaní súladu s týmto dohovorom a aby odrádzali od porušovania, ku ktorému by prípadne kdekoľvek došlo, a musia páchatel'ov zbaviť prospechu vyplývajúceho z ich nezákonných činností.
3. Strany spolupracujú pri zabezpečovaní vymáhania sankcií zavedených podľa tohto článku.

Článok 18

Zadržanie a odovzdanie kultúrneho dedičstva pod vodou

1. Každá strana prijme opatrenia zabezpečujúce zadržanie kultúrneho dedičstva pod vodou na svojom území, ktoré sa získalo spôsobom, ktorý nie je v súlade s týmto dohovorom.

2. Každá strana zaeviduje, chráni a prijíma primerané opatrenia na stabilizovanie kultúrneho dedičstva pod vodou zadržaného podľa tohto dohovoru.

3. Každá strana oznámi generálnemu riaditeľovi a ostatným stranám dohovoru s preukázateľným, najmä kultúrnym, historickým alebo archeologickým vzťahom k danému kultúrnemu dedičstvu každé zadržanie kultúrneho dedičstva pod vodou, ku ktorému došlo podľa tohto dohovoru.

4. Strana, ktorá zadrží kultúrne dedičstvo pod vodou, zabezpečí, aby sa jeho odovzdanie uskutočnilo na verejný prospech, pričom sa zohľadní potreba ochrany a výskumu, potreba opätovného zlúčenia rozptýlenej zbierky, potreba verejného prístupu, vystavenia a vzdelávania a záujmy akéhokoľvek štátu s preukázateľným, najmä kultúrnym, historickým alebo archeologickým vzťahom k danému kultúrnemu dedičstvu pod vodou.

Článok 19

Spolupráca a výmena informácií

1. Strany spolupracujú a navzájom si pomáhajú pri ochrane a spravovaní kultúrneho dedičstva pod vodou podľa tohto dohovoru vrátane prípadnej spolupráce pri skúmaní, odkrývaní, dokumentovaní, konzervovaní, študovaní a prezentovaní takéhoto dedičstva.

2. V rozsahu zhodnom s účelmi tohto dohovoru sa všetky strany zaväzujú, že si budú vymieňať informácie s ostatnými stranami ohľadne kultúrneho dedičstva pod vodou vrátane informácií o objavení a umiestnení dedičstva, o dedičstve odkrytom alebo získanom v rozpore s týmto dohovorom alebo inak v rozpore s medzinárodným právom, o použiteľných vedeckých metódach a technológiách a o právnom vývoji týkajúcom sa takéhoto dedičstva.

3. Informácie, ktoré si vymieňajú strany navzájom alebo UNESCO a strany ohľadne objavenia alebo umiestnenia kultúrneho dedičstva pod vodou, sa v rozsahu zhodnom s vnútroštátnymi právnymi predpismi uchovávajú ako dôverné a vyhradujú sa pre príslušné orgány strán, ak by zverejnenie takýchto informácií mohlo ohroziť alebo inak vystaviť riziku zachovanie takéhoto kultúrneho dedičstva pod vodou.

4. Strany prijímú všetky potrebné opatrenia na šírenie informácií vrátane využitia medzinárodných databáz o kultúrnom dedičstve pod vodou odkrytom alebo inak získanom v rozpore s týmto dohovorom, alebo aj pri inom porušení medzinárodného práva.

Článok 20

Verejné uvedomenie

Strany prijímú všetky potrebné opatrenia na zvyšovanie verejného uvedomenia si hodnôt a významu kultúrneho dedičstva pod vodou a dôležitosti jeho ochrany podľa tohto dohovoru.

Článok 21

Výcvik v oblasti archeológie pod vodou

Strany spolupracujú pri zabezpečovaní výcviku v oblasti archeológie pod vodou, technik

uchovávaní kultúrneho dedičstva pod vodou a za dohodnutých podmienok pri výmene technológií týkajúcich sa kultúrneho dedičstva pod vodou.

Článok 22

Oprávnené orgány

1. Aby sa zabezpečilo primerané vykonávanie tohto dohovoru, strany zriadia oprávnené orgány alebo splnomocnia existujúce orgány s cieľom spracovať, udržiavať a aktualizovať inventár kultúrneho dedičstva pod vodou, zabezpečovať jeho účinnú ochranu, uchovávanie, prezentáciu a spravovanie, ako aj výskum a vzdelávanie.

2. Strany oznámia generálnemu riaditeľovi názvy a adresy orgánov oprávnených rozhodovať vo veciach kultúrneho dedičstva pod vodou.

Článok 23

Zasadnutia strán

1. Generálny riaditeľ zvolá zasadnutie strán do jedného roka po nadobudnutí platnosti tohto dohovoru a potom najmenej raz za dva roky. Na žiadosť väčšiny strán generálny riaditeľ zvolá mimoriadne zasadnutie strán.

2. Zasadnutie strán rozhoduje o jeho činnosti a zodpovednostiach.

3. Zasadnutie strán prijíma vlastný rokovací poriadok.

4. Zasadnutie strán môže ustanoviť vedeckú a technickú poradenskú radu zloženú z odborníkov nominovaných stranami, pričom sa primerane zohľadní zásada spravodlivého geografického rozdelenia a primeraného zastúpenia pohlaví.

5. Vedecká a technická poradenská rada vhodne pomáha zasadnutiu strán v otázkach vedeckej alebo technickej povahy v súvislosti s realizáciou pravidiel.

Článok 24

Sekretariát pre tento dohovor

1. Generálny riaditeľ je zodpovedný za činnosť sekretariátu pre tento dohovor.

2. Povinnosti sekretariátu zahŕňujú

(a) organizovanie zasadnutia strán podľa článku 23 ods. 1 a

(b) pomoc stranám pri realizovaní rozhodnutí prijatých na zasadnutí strán.

Článok 25

Mierové riešenie sporov

1. Akýkoľvek spor medzi dvomi alebo viacerými stranami ohľadne výkladu alebo uplatňovania tohto dohovoru je predmetom rokování konaných v dobrej viere alebo inými mierovými prostriedkami podľa vlastného rozhodnutia daných strán.

2. Ak do primeraného časového obdobia takéto rokovania nevedú k vyriešeniu sporu, po dohode môžu dané strany o sprostredkovanie požiadať UNESCO.

3. Ak ku sprostredkovaniu nedôjde alebo sprostredkovanie nevedie k vyriešeniu sporu, ustanovenia týkajúce sa riešenia sporov uvedené v časti XV Dohovoru Spojených národov o morskom práve sa uplatňujú s potrebnými zmenami na akýkoľvek spor medzi stranami tohto dohovoru o výklade alebo uplatňovaní tohto dohovoru, a to aj v prípade, ak dané strany nie sú stranami Dohovoru Spojených národov o morskom práve.

4. Akýkoľvek postup, ktorý si vyberie strana tohto dohovoru a Dohovoru Spojených národov o morskom práve podľa článku 287 Dohovoru Spojených národov o morskom práve, sa uplatní pri riešení sporov podľa tohto článku, pokiaľ si daná strana pri ratifikácii, prijímaní, schvaľovaní a pristúpení k tomuto dohovoru alebo kedykoľvek neskôr nezvolí iný postup podľa článku 287 na účely riešenia sporov, ktoré vznikajú v súvislosti s týmto dohovorom.

5. Strana tohto dohovoru, ktorá zároveň nie je aj stranou Dohovoru Spojených národov o morskom práve, pri ratifikovaní, prijímaní, schvaľovaní a pristúpení k tomuto dohovoru alebo kedykoľvek neskôr má právo zvoliť si prostredníctvom písomného vyhlásenia jeden alebo viac prostriedkov uvedených v článku 287 ods. 1 Dohovoru Spojených národov o morskom práve na účel riešenia sporov podľa tohto článku. Článok 287 sa uplatní na takéto vyhlásenie a tiež na akýkoľvek spor, ktorého je takáto strana stranou a na ktorý sa nevzťahuje dané platné vyhlásenie. Na účel zmierenia a arbitráže v súlade s prílohami V a VII Dohovoru Spojených národov o morskom práve je takýto štát oprávnený nominovať zmierovateľov a arbitrov, ktorí budú uvedení v zoznamoch určených v prílohe V článku 2 a prílohe VII článku 2, na riešenie sporov, ktoré vzniknú v súvislosti s týmto dohovorom.

Článok 26

Ratifikácia, prijatie, schválenie alebo prístup

1. Tento dohovor je predmetom ratifikácie, prijatia a schválenia členskými štátmi UNESCO.

2. Tento dohovor je predmetom prístupu

(a) štátmi, ktoré nie sú členmi UNESCO, ale sú členmi Spojených národov alebo špecializovanej agentúry v rámci systému Spojených národov alebo Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu, a tiež stranami Štatútu Medzinárodného súdneho dvora a akýmkoľvek iným štátom, ktorého všeobecná konferencia UNESCO prizve k prístupu k tomuto dohovoru;

(b) územiami, ktoré majú úplnú vnútornú samovládu uznanú ako takú Spojenými národmi, ale nemajú úplnú nezávislosť v súlade s rezolúciou 1514 (XV) valného zhromaždenia a ktoré majú právomoc pre záležitosti riadené týmto dohovorom vrátane právomoci uzatvárať zmluvy v súvislosti s takýmito záležitosťami.

3. Ratifikačné listiny, listiny o prijatí, schválení a prístupe sa uložia u generálneho riaditeľa.

Článok 27

Nadobudnutie platnosti

Tento dohovor nadobúda platnosť tri mesiace odo dňa uloženia dvadsiatej listiny podľa článku 26, výlučne však pre dvadsať štátov alebo území, ktoré svoje listiny už uložili. Pre

všetky ostatné štáty alebo územia nadobudne tento dohovor účinnosť tri mesiace po dátume uloženia listiny daným štátom alebo územím.

Článok 28

Vyhlásenie ohľadne vnútrozemských vôd

Pri ratifikácii, prijatí, schválení a prístupe k tomuto dohovoru alebo kedykoľvek neskôr môže ktorýkoľvek štát alebo územie vyhlásiť, že pravidlá tohto dohovoru sa uplatňujú tiež na vnútrozemské vody, ktoré nemajú morský charakter.

Článok 29

Obmedzenia geografického rozsahu

Pri ratifikácii, prijatí, schválení a prístupe k tomuto dohovoru môže ktorýkoľvek štát alebo územie predložiť depozitárovi vyhlásenie, že tento dohovor sa na určité časti jeho územia, vnútorné vody, vody prislúchajúce súostroviam alebo teritoriálne vody nevzťahuje a súčasne uvedie dôvody takéhoto vyhlásenia. Takýto štát vo vykonateľnom rozsahu a čo najskôr presadzuje podmienky, za ktorých bude možné tento dohovor uplatňovať na územiach uvedených v jeho vyhlásení, a s tým cieľom stiahne svoje vyhlásenie vcelku alebo jeho časť, len čo sa také podmienky dosiahnu.

Článok 30

Výhrady

S výnimkou článku 29 nie sú možné žiadne výhrady proti tomuto dohovoru.

Článok 31

Doplnky a zmeny

1. Strana môže písomným oznámením adresovaným generálnemu riaditeľovi navrhnúť doplnky a zmeny tohto dohovoru. Takéto oznámenie generálny riaditeľ rozpošle všetkým ostatným stranám. Ak do šiestich mesiacov odo dňa zaslania oznámenia najmenej polovica strán odpovie priaznivo, predloží generálny riaditeľ takýto návrh na najbližšom zasadnutí strán na prerokovanie a prípadné prijatie.
2. Doplnky a zmeny sa prijímajú dvojtretinovou väčšinou prítomných strán.
3. Doplnky a zmeny sú po prijatí predmetom ratifikácie, prijatia, schválenia alebo pristúpenia stranami.
4. Doplnky a zmeny nadobúdajú platnosť výlučne v súvislosti so stranami, ktoré ich ratifikovali, prijali, schválili alebo ku nim pristúpili podľa odseku 3 tohto článku dvomi tretinami strán, a to tri mesiace po uložení listín. Pre všetky jednotlivé strany alebo územia, ktoré doplnok a zmenu ratifikujú, prijímú, schvália alebo ku nej pristúpia, nadobúda doplnok a zmena platnosť tri mesiace odo dňa uloženia ratifikačných listín, listín o prijatí, schválení a prístupe danou stranou.

5. Štát alebo územie, ktoré sa stáva stranou tohto dohovoru po nadobudnutí platnosti doplnkov a zmien v zhode s odsekom 4 tohto článku, v prípade, že neoznámí inak, sa považuje

(a) za stranu doplneného a pozmeneného dohovoru a

(b) za stranu nedoplneného a nepozmeneného dohovoru vo vzťahu k takej strane dohovoru, ktorá nie je viazaná doplnkami a zmenami.

Článok 32

Vypovedanie

1. Strana môže vypovedať tento dohovor písomným oznámením adresovaným generálnemu riaditeľovi.

2. Výpoveď nadobúda platnosť dvanásť mesiacov odo dňa prijatia oznámenia, pokiaľ výpoveď neurčuje neskorší dátum.

3. Výpoveď žiadnym spôsobom neovplyvňuje záväzok akejkoľvek strany plniť svoje záväzky vyplývajúce z tohto dohovoru, ktorým podľa medzinárodného práva podlieha nezávisle od tohto dohovoru.

Článok 33

Pravidlá

Pravidlá priložené k tomuto dohovoru tvoria nedeliteľnú súčasť dohovoru a pokiaľ nie je výslovne uvedené inak, odkaz na tento dohovor zahrnuje odkaz na tieto pravidlá.

Článok 34

Registrácia Organizáciou Spojených národov

V súlade s článkom 102 Charty Spojených národov tento dohovor zaregistruje sekretariát Spojených národov na základe žiadosti generálneho riaditeľa.

Článok 35

Všeobecné ustanovenie

Tento dohovor je vyhotovený v arabskom, čínskom, anglickom, francúzskom, ruskom a španielskom jazyku, pričom všetkých šesť znení má rovnakú platnosť.

Príloha

PRAVIDLÁ ČINNOSTÍ ZAMERANÝCH NA KULTÚRNE DEDIČSTVO POD VODOU

I. Všeobecné princípy

Pravidlo č. 1. Ochrana kultúrneho dedičstva pod vodou uchovávaním na pôvodnom mieste sa považuje za prvú možnosť. Preto činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou sa povoľujú v zhode s ochranou takéhoto dedičstva a s výhradou tejto požiadavky sa takéto činnosti povoľujú na účel významného prispenia k ochrane, poznaniu alebo rozšíreniu kultúrneho dedičstva pod vodou.

Pravidlo č. 2. Komerčné využívanie kultúrneho dedičstva pod vodou na obchod, špekulácie alebo jeho nenapraviteľné rozptýlenie je v zásade nezlučiteľné s ochranou a primeranou správou kultúrneho dedičstva pod vodou. S kultúrnym dedičstvom pod vodou sa nesmie obchodovať, nesmie sa predávať, kupovať alebo vymieňať ako komerčný tovar.

Toto pravidlo nie je možné vykladať ako pravidlo, ktoré zabraňuje

(a) zabezpečovať odborné archeologické služby alebo potrebné súvisiace služby, ktorých povaha a účel sú v plnej zhode s týmto dohovorom a podliehajú schváleniu príslušných orgánov,

(b) uloženiu kultúrneho dedičstva pod vodou získaného v priebehu vedeckého projektu v zhode s týmto dohovorom, ak takéto uloženie neohrozuje vedecký ani kultúrny záujem ani celistvosť získaného materiálu, ani nevedie k jeho nenapraviteľnému rozptýleniu; je v súlade s ustanoveniami pravidiel 33 a 34; a je predmetom schválenia príslušnými orgánmi.

Pravidlo č. 3. Činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou nesmú nepriaznivo ovplyvňovať kultúrne dedičstvo pod vodou viac, ako je nevyhnutné pre ciele projektu.

Pravidlo č. 4. Činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou musia využívať nedeštruktívne techniky a prieskumné metódy prednostne pred odstraňovaním objektov.

Pravidlo č. 5. Činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou sa musia vyhýbať nepotrebnému narušeniu ľudských pozostatkov alebo uctievaných miest.

Pravidlo č. 6. Činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou musia byť prísne regulované, aby sa zabezpečilo príslušné zaznamenanie kultúrnych, historických a archeologických informácií.

Pravidlo č. 7. Verejný prístup ku kultúrnemu dedičstvu pod vodou na pôvodnom mieste sa podporuje s výnimkou prípadu, ak takýto prístup nie je zhodný s vhodnou ochranou a spravovaním kultúrneho dedičstva pod vodou.

Pravidlo č. 8. Podporuje sa medzinárodná spolupráca pri vykonávaní činností zameraných na kultúrne dedičstvo pod vodou na účel posilňovania účinnej výmeny a využitia archeológov a iných príslušných odborníkov.

II. Návrh projektu

Pravidlo č. 9. Pred akoukoľvek činnosťou zameranou na kultúrne dedičstvo pod vodou sa musí vypracovať návrh projektu na takúto činnosť, ktorý sa predkladá príslušným orgánom na primerané odborné posúdenie a udelenie povolenia.

Pravidlo č. 10. Návrh projektu zahŕňa

- (a) vyhodnotenie predchádzajúcich alebo predbežných štúdií;
- (b) projektové vyhlásenie a ciele;
- (c) metódy a techniky, ktoré sa budú používať;
- (d) predpokladané financovanie;
- (e) predpokladaný časový rozpis na ukončenie projektu;
- (f) zloženie členov kvalifikovaného, zodpovedného a skúseného tímu;
- (g) plány následnej analýzy mimo terénu a iných činností;
- (h) program pamiatkovej ochrany pre artefakty a miesto nálezu v úzkej spolupráci s príslušnými orgánmi;
- (i) politiku spravovania miesta nálezu a údržby na celé trvanie projektu;
- (j) dokumentačný program;
- (k) bezpečnostnú politiku;
- (l) environmentálnu politiku;
- (m) dojednania spolupráce s múzeami a inými inštitúciami, najmä vedeckými inštitúciami;
- (n) prípravu správy;
- (o) uloženie archívu vrátane odstráneného kultúrneho dedičstva pod vodou a
- (p) publikačný program.

Pravidlo č. 11. Činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou sa musia vykonávať v súlade s návrhom projektu, ktorý schválili príslušné orgány.

Pravidlo č. 12. Ak dôjde k neočakávaným objavom alebo zmenám okolností, návrh projektu sa preskúma, doplní a zmení so súhlasom príslušných orgánov.

Pravidlo č. 13. V naliehavých prípadoch alebo pri náhodných objavoch sa môžu činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou vrátane opatrení pamiatkovej ochrany alebo činností na krátke obdobie, najmä na stabilizáciu náleziska, povoliť aj bez návrhu projektu, aby sa kultúrne dedičstvo pod vodou uchránilo.

III. Prípravné práce

Pravidlo č. 14. Prípravné práce uvedené v pravidle č. 10 (a) zahŕňajú zhodnotenie významu a citlivosti kultúrneho dedičstva pod vodou a okolitého prírodného prostredia proti poškodeniu navrhovaným projektom a potenciál získania údajov, ktoré by splnili ciele projektu.

Pravidlo č. 15. Zhodnotenie zahŕňa východiskové štúdie dostupného historického a archeologického materiálu, archeologické a environmentálne charakteristiky náleziska a dôsledky potenciálneho narušenia dlhodobej stability kultúrneho dedičstva pod vodou v dôsledku daných činností.

IV. Ciele, metódy a techniky projektu

Pravidlo č. 16. Metódy musia byť v súlade s cieľmi projektu a použité techniky musia byť čo najmenej rušivé.

V. Financovanie

Pravidlo č. 17. Okrem naliehavých prípadov chrániť kultúrne dedičstvo pod vodou sa musí

pred každou činnosťou zabezpečiť primeraný finančný vklad dostatočný na ukončenie všetkých fáz uvedených v návrhu projektu vrátane pamiatkovej ochrany, dokumentácie a rekonštrukcie získaných artefaktov, súhrnu a šírenia výsledkov.

Pravidlo č. 18. Návrh projektu musí preukázať schopnosť, napríklad zabezpečením dlhopisu, financovať projekt počas celého obdobia až po jeho ukončenie.

Pravidlo č. 19. Návrh projektu zahŕňa náhradný plán, ktorý zabezpečí ochranu kultúrneho dedičstva pod vodou a podpornú dokumentáciu v prípade akéhokoľvek prerušenia predpokladaného financovania.

VI. Trvanie projektu a časový rozvrh

Pravidlo č. 20. Vypracúva sa časový rozvrh, aby sa pred začiatkom akýchkoľvek činností zameraných na kultúrne dedičstvo pod vodou zabezpečilo ukončenie všetkých fáz projektu vrátane pamiatkovej ochrany, rekonštrukcie a dokumentácie kultúrneho dedičstva získaného pod vodou, ako aj súhrnu a šírenia výsledkov.

Pravidlo č. 21. Návrh projektu zahŕňa náhradný plán, ktorý zabezpečí ochranu kultúrneho dedičstva pod vodou a podpornú dokumentáciu v prípade akéhokoľvek prerušenia alebo ukončenia projektu.

VII. Spôsobilosť a kvalifikovanosť

Pravidlo č. 22. Činnosti zamerané na kultúrne dedičstvo pod vodou sa vykonávajú iba pod vedením a kontrolou a za pravidelnej prítomnosti kvalifikovaného odborníka na archeológiu pod vodou s odbornou spôsobilosťou primeranou na daný projekt.

Pravidlo č. 23. Všetci členovia projektového kolektívu musia byť kvalifikovaní a s preukázanou spôsobilosťou primeranou na jednotlivé úlohy v projekte.

VIII. Ochrana a spravovanie náleziska

Pravidlo č. 24. Program ochrany stanovuje spôsob nakladania s archeologickými nálezmi počas činností zameraných na kultúrne dedičstvo pod vodou, počas prepravy a z dlhodobého hľadiska. Ochrana sa uskutočňuje v súlade s bežnými odbornými normami.

Pravidlo č. 25. Program spravovania náleziska stanovuje ochranu a spravovanie kultúrneho dedičstva pod vodou na pôvodnom mieste v priebehu a po ukončení prác v teréne. Program zahŕňa verejné informácie, primerané zabezpečenie stabilizácie náleziska, monitorovanie a ochranu proti narušeniu.

IX. Dokumentácia

Pravidlo č. 26. Program dokumentácie určuje dôkladné zdokumentovanie vrátane správy o postupoch a činnostiach zameraných na kultúrne dedičstvo pod vodou v súlade s bežnými odbornými kritériami archeologickej dokumentácie.

Pravidlo č. 27. Dokumentácia zahŕňa minimálne komplexný záznam o nálezisku vrátane pôvodu kultúrneho dedičstva pod vodou, ktoré bolo dotknuté alebo odstránené počas

činností zameraných na kultúrne dedičstvo pod vodou, záznamy z terénu, plány, nákresy, prierezy a fotografie alebo záznamy prostredníctvom iných médií.

X. Bezpečnosť

Pravidlo č. 28. Musí byť spracovaný bezpečnostný plán primeraný na dosiahnutie bezpečnosti a ochrany zdravia projekčného kolektívu a tretích strán, ktorý je v zhode s akýmikoľvek uplatniteľnými štatutárnymi a odbornými požiadavkami.

XI. Životné prostredie

Pravidlo č. 29. Musí byť spracovaná environmentálna politika s cieľom zabezpečiť, aby nedošlo k neprimeranému narušeniu morského dna a morského života.

XII. Správy

Pravidlo č. 30. Musia byť vypracované a predložené predbežné a konečné správy v súlade s časovým rozpisom uvedeným v návrhu projektu. Takéto správy sa uložia v príslušných verejných protokoloch.

Pravidlo č. 31. Správy zahŕňajú

- (a) súpis cieľov;
- (b) súpis použitých metód a techník;
- (c) súpis dosiahnutých výsledkov;
- (d) základnú grafickú a fotografickú dokumentáciu všetkých fáz činnosti;
- (e) odporúčania týkajúce sa pamiatkovej ochrany a rekonštrukcie miesta a akéhokoľvek odstráneného kultúrneho dedičstva pod vodou a
- (f) odporúčania pre budúce činnosti.

XIII. Spravovanie archívu projektu

Pravidlo č. 32. Pred začiatkom akýchkoľvek činností sa dohodnú podmienky spravovania archívu projektu a tieto podmienky sa uvedú v návrhu projektu.

Pravidlo č. 33. Archív projektu vrátane akéhokoľvek odstráneného kultúrneho dedičstva pod vodou a kópií všetkých podporných dokumentov treba v čo najväčšej miere uchovávať spolu a nenarušene ako zbierku spôsobom, ktorý umožňuje odborný a verejný prístup a tiež spravovanie archívu. Takéto vytvorenie archívu sa musí uskutočniť čo najskôr a v každom prípade nie neskôr ako desať rokov po ukončení projektu a v čo najväčšej zhode s ochranou podvodného kultúrneho dedičstva.

Pravidlo č. 34. Archív projektu sa spravuje podľa medzinárodných odborných kritérií a je predmetom schválenia príslušných orgánov.

XIV. Šírenie

Pravidlo č. 35. Projekty slúžia verejnému vzdelávaniu a vedecko-populárnej prezentácii výsledkov projektu.

Pravidlo č. 36. Konečná syntéza projektu sa

(a) čo najskôr zverejňuje, pričom sa zohľadňuje komplexnosť projektu a dôverná alebo citlivá povaha informácií,

(b) ukladá v príslušných verejných protokoloch.

Uvedený text je autentický text dohovoru prijatý riadnou Všeobecnou konferenciou Organizácie Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru počas jej tridsiateho prvého zasadnutia konajúceho sa v Paríži, ktoré sa skončilo 3. novembra 2001.

NA ZNAK ČOHO sme pripojili svoje podpisy 6. novembra 2001.

Prezident Všeobecnej konferencie

Generálny riaditeľ

V Paríži 6. novembra 2001 v dvoch identických origináloch opatrených podpisom prezidenta 31. zasadnutia Všeobecnej konferencie a podpisom generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru, ktoré budú uložené v archíve Organizácie Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru, ktorých overené kópie budú doručené všetkým štátom a územiám uvedeným v článku 26 a tiež Spojeným národom.

CONVENTION

ON THE PROTECTION OF THE UNDERWATER CULTURAL HERITAGE

The General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, meeting in Paris from 15 October to 3 November 2001, at its thirty-first session,

Acknowledging the importance of underwater cultural heritage as an integral part of the cultural heritage of humanity and a particularly important element in the history of peoples, nations, and their relations with each other concerning their common heritage,

Realizing the importance of protecting and preserving the underwater cultural heritage and that responsibility there for rests with all States,

Noting growing public interest in and public appreciation of underwater cultural heritage,

Convinced of the importance of research, information and education to the protection and preservation of underwater cultural heritage,

Convinced of the public's right to enjoy the educational and recreational benefits of responsible nonintrusive access to in situ underwater cultural heritage, and of the value of public education to contribute to awareness, appreciation and protection of that heritage,

Aware of the fact that underwater cultural heritage is threatened by unauthorized activities directed at it, and of the need for stronger measures to prevent such activities,

Conscious of the need to respond appropriately to the possible negative impact on underwater cultural heritage of legitimate activities that may incidentally affect it,

Deeply concerned by the increasing commercial exploitation of underwater cultural heritage, and in particular by certain activities aimed at the sale, acquisition or barter of underwater cultural heritage,

1. Resolution adopted on the report of Commission IV at the 20th plenary meeting, on 2 November 2001.

Aware of the availability of advanced technology that enhances discovery of and access to underwater cultural heritage,

Believing that cooperation among States, international organizations, scientific institutions, professional organizations, archaeologists, divers, other interested parties and the public at large is essential for the protection of underwater cultural heritage,

Considering that survey, excavation and protection of underwater cultural heritage necessitate the availability and application of special scientific methods and the use of

suitable techniques and equipment as well as a high degree of professional specialization, all of which indicate a need for uniform governing criteria,

Realizing the need to codify and progressively develop rules relating to the protection and preservation of underwater cultural heritage in conformity with international law and practice, including the UNESCO Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property of 14 November 1970, the UNESCO Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage of 16 November 1972 and the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982,

Committed to improving the effectiveness of measures at international, regional and national levels for the preservation in situ or, if necessary for scientific or protective purposes, the careful recovery of underwater cultural heritage,

Having decided at its twenty-ninth session that this question should be made the subject of an international convention,

Adopts this second day of November 2001 this Convention.

Article 1

Definitions

For the purposes of this Convention:

1.

(a) "Underwater cultural heritage" means all traces of human existence having a cultural, historical or archaeological character which have been partially or totally under water, periodically or continuously, for at least 100 years such as:

(i) sites, structures, buildings, artefacts and human remains, together with their archaeological and natural context;

(ii) vessels, aircraft, other vehicles or any part thereof, their cargo or other contents, together with their archaeological and natural context; and

(iii) objects of prehistoric character.

(b) Pipelines and cables placed on the seabed shall not be considered as underwater cultural heritage.

(c) Installations other than pipelines and cables, placed on the seabed and still in use, shall not be considered as underwater cultural heritage.

2.

(a) "States Parties" means States which have consented to be bound by this Convention and for which this Convention is in force.

(b) This Convention applies *mutatis mutandis* to those territories referred to in Article 26, paragraph 2(b), which become Parties to this Convention in accordance with the conditions set out in that paragraph, and to that extent "States Parties" refers to those territories.

3. "UNESCO" means the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

4. "Director-General" means the Director-General of UNESCO.

5. "Area" means the seabed and ocean floor and subsoil thereof, beyond the limits of national jurisdiction.

6. "Activities directed at underwater cultural heritage" means activities having underwater cultural heritage as their primary object and which may, directly or indirectly, physically disturb or otherwise damage underwater cultural heritage.

7. "Activities incidentally affecting underwater cultural heritage" means activities which, despite not having underwater cultural heritage as their primary object or one of their objects, may physically disturb or otherwise damage underwater cultural heritage.

8. "State vessels and aircraft" means warships, and other vessels or aircraft that were owned or operated by a State and used, at the time of sinking, only for government non-commercial purposes, that are identified as such and that meet the definition of underwater cultural heritage.

9. "Rules" means the Rules concerning activities directed at underwater cultural heritage, as referred to in Article 33 of this Convention.

Article 2

Objectives and general principles

1. This Convention aims to ensure and strengthen the protection of underwater cultural heritage.

2. States Parties shall cooperate in the protection of underwater cultural heritage.

3. States Parties shall preserve underwater cultural heritage for the benefit of humanity in conformity with the provisions of this Convention.

4. States Parties shall, individually or jointly as appropriate, take all appropriate measures in conformity with this Convention and with international law that are necessary to protect underwater cultural heritage, using for this purpose the best practicable means at their disposal and in accordance with their capabilities.

5. The preservation in situ of underwater cultural heritage shall be considered as the first option before allowing or engaging in any activities directed at this heritage.

6. Recovered underwater cultural heritage shall be deposited, conserved and managed in a manner that ensures its long-term preservation.

7. Underwater cultural heritage shall not be commercially exploited.

8. Consistent with State practice and international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea, nothing in this Convention shall be interpreted as modifying the rules of international law and State practice pertaining to sovereign immunities, nor any State's rights with respect to its State vessels and aircraft.

9. States Parties shall ensure that proper respect is given to all human remains located in maritime waters.

10. Responsible non-intrusive access to observe or document in situ underwater cultural heritage shall be encouraged to create public awareness, appreciation, and protection of the heritage except where such access is incompatible with its protection and management.

11. No act or activity undertaken on the basis of this Convention shall constitute grounds for claiming, contending or disputing any claim to national sovereignty or jurisdiction.

Article 3
Relationship between this Convention
and the United Nations Convention
on the Law of the Sea

Nothing in this Convention shall prejudice the rights, jurisdiction and duties of States under international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea. This Convention shall be interpreted and applied in the context of and in a manner consistent with international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea.

Article 4
Relationship to law of salvage and law of finds

Any activity relating to underwater cultural heritage to which this Convention applies shall not be subject to the law of salvage or law of finds, unless it:

- (a) is authorized by the competent authorities, and
- (b) is in full conformity with this Convention, and
- (c) ensures that any recovery of the underwater cultural heritage achieves its maximum protection.

Article 5
Activities incidentally affecting underwater
cultural heritage

Each State Party shall use the best practicable means at its disposal to prevent or mitigate any adverse effects that might arise from activities under its jurisdiction incidentally affecting underwater cultural heritage.

Article 6
Bilateral, regional
or other multilateral agreements

1. States Parties are encouraged to enter into bilateral, regional or other multilateral agreements or develop existing agreements, for the preservation of underwater cultural heritage. All such agreements shall be in full conformity with the provisions of this Convention and shall not dilute its universal character. States may, in such agreements,

adopt rules and regulations which would ensure better protection of underwater cultural heritage than those adopted in this Convention.

2. The Parties to such bilateral, regional or other multilateral agreements may invite States with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, to the underwater cultural heritage concerned to join such agreements.

3. This Convention shall not alter the rights and obligations of States Parties regarding the protection of sunken vessels, arising from other bilateral, regional or other multilateral agreements concluded before its adoption, and, in particular, those that are in conformity with the purposes of this Convention.

Article 7

Underwater cultural heritage in internal waters, archipelagic waters and territorial sea

1. States Parties, in the exercise of their sovereignty, have the exclusive right to regulate and authorize activities directed at underwater cultural heritage in their internal waters, archipelagic waters and territorial sea.

2. Without prejudice to other international agreements and rules of international law regarding the protection of underwater cultural heritage, States Parties shall require that the Rules be applied to activities directed at underwater cultural heritage in their internal waters, archipelagic waters and territorial sea.

3. Within their archipelagic waters and territorial sea, in the exercise of their sovereignty and in recognition of general practice among States, States Parties, with a view to cooperating on the best methods of protecting State vessels and aircraft, should inform the flag State Party to this Convention and, if applicable, other States with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, with respect to the discovery of such identifiable State vessels and aircraft.

Article 8

Underwater cultural heritage in the contiguous zone

Without prejudice to and in addition to Articles 9 and 10, and in accordance with Article 303, paragraph 2, of the United Nations Convention on the Law of the Sea, States Parties may regulate and authorize activities directed at underwater cultural heritage within their contiguous zone. In so doing, they shall require that the Rules be applied.

Article 9

Reporting and notification in the exclusive economic zone and on the continental shelf

1. All States Parties have a responsibility to protect underwater cultural heritage in the exclusive economic zone and on the continental shelf in conformity with this Convention, accordingly:
  - (a) a State Party shall require that when its national, or a vessel flying its flag, discovers or intends to engage in activities directed at underwater cultural heritage located in its exclusive economic zone or on its continental shelf, the national or the master of the vessel shall report such discovery or activity to it;
  - (b) in the exclusive economic zone or on the continental shelf of another State Party:
    - (i) States Parties shall require the national or the master of the vessel to report such discovery or activity to them and to that other State Party;
    - (ii) alternatively, a State Party shall require the national or master of the vessel to report such discovery or activity to it and shall ensure the rapid and effective transmission of such reports to all other States Parties.
2. On depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a State Party shall declare the manner in which reports will be transmitted under paragraph 1(b) of this Article.
3. A State Party shall notify the Director-General of discoveries or activities reported to it under paragraph 1 of this Article.
4. The Director-General shall promptly make available to all States Parties any information notified to him under paragraph 3 of this Article.
5. Any State Party may declare to the State Party in whose exclusive economic zone or on whose continental shelf the underwater cultural heritage is located its interest in being consulted on how to ensure the effective protection of that underwater cultural heritage. Such declaration shall be based on a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, to the underwater cultural heritage concerned.

Article 10
Protection of underwater cultural heritage
in the exclusive economic zone
and on the continental shelf

1. No authorization shall be granted for an activity directed at underwater cultural heritage located in the exclusive economic zone or on the continental shelf except in conformity with the provisions of this Article.
2. A State Party in whose exclusive economic zone or on whose continental shelf underwater cultural heritage is located has the right to prohibit or authorize any activity directed at such heritage to prevent interference with its sovereign rights or jurisdiction as provided for by international law including the United Nations Convention on the Law of the Sea.
3. Where there is a discovery of underwater cultural heritage or it is intended that activity shall be directed at underwater cultural heritage in a State Party's exclusive economic zone or on its continental shelf, that State Party shall:
  - (a) consult all other States Parties which have declared an interest under Article 9, paragraph 5, on how best to protect the underwater cultural heritage;

(b) coordinate such consultations as "Coordinating State", unless it expressly declares that it does not wish to do so, in which case the States Parties which have declared an interest under Article 9, paragraph 5, shall appoint a Coordinating State.

4. Without prejudice to the duty of all States Parties to protect underwater cultural heritage by way of all practicable measures taken in accordance with international law to prevent immediate danger to the underwater cultural heritage, including looting, the Coordinating State may take all practicable measures, and/or issue any necessary authorizations in conformity with this Convention and, if necessary prior to consultations, to prevent any immediate danger to the underwater cultural heritage, whether arising from human activities or any other cause, including looting. In taking such measures assistance may be requested from other States Parties.

5. The Coordinating State:

(a) shall implement measures of protection which have been agreed by the consulting States, which include the Coordinating State, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall implement those measures;

(b) shall issue all necessary authorizations for such agreed measures in conformity with the Rules, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall issue those authorizations;

(c) may conduct any necessary preliminary research on the underwater cultural heritage and shall issue all necessary authorizations therefor, and shall promptly inform the Director-General of the results, who in turn will make such information promptly available to other States Parties.

6. In coordinating consultations, taking measures, conducting preliminary research and/or issuing authorizations pursuant to this Article, the Coordinating State shall act on behalf of the States Parties as a whole and not in its own interest. Any such action shall not in itself constitute a basis for the assertion of any preferential or jurisdictional rights not provided for in international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea.

7. Subject to the provisions of paragraphs 2 and 4 of this Article, no activity directed at State vessels and aircraft shall be conducted without the agreement of the flag State and the collaboration of the Coordinating State.

Article 11

Reporting and notification in the Area

1. States Parties have a responsibility to protect underwater cultural heritage in the Area in conformity with this Convention and Article 149 of the United Nations Convention on the Law of the Sea. Accordingly when a national, or a vessel flying the flag of a State Party, discovers or intends to engage in activities directed at underwater cultural heritage located in the Area, that State Party shall require its national, or the master of the vessel, to report such discovery or activity to it.

2. States Parties shall notify the Director-General and the Secretary-General of the International Seabed Authority of such discoveries or activities reported to them.

3. The Director-General shall promptly make available to all States Parties any such information supplied by States Parties.

4. Any State Party may declare to the Director-General its interest in being consulted on how to ensure the effective protection of that underwater cultural heritage. Such declaration shall be based on a verifiable link to the underwater cultural heritage concerned, particular regard being paid to the preferential rights of States of cultural, historical or archaeological origin.

Article 12

Protection of underwater cultural heritage in the Area

1. No authorization shall be granted for any activity directed at underwater cultural heritage located in the Area except in conformity with the provisions of this Article.

2. The Director-General shall invite all States Parties which have declared an interest under Article 11, paragraph 4, to consult on how best to protect the underwater cultural heritage, and to appoint a State Party to coordinate such consultations as the "Coordinating State". The Director-General shall also invite the International Seabed Authority to participate in such consultations.

3. All States Parties may take all practicable measures in conformity with this Convention, if necessary prior to consultations, to prevent any immediate danger to the underwater cultural heritage, whether arising from human activity or any other cause including looting.

4. The Coordinating State shall:

- (a) implement measures of protection which have been agreed by the consulting States, which include the Coordinating State, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall implement those measures; and
- (b) issue all necessary authorizations for such agreed measures, in conformity with this Convention, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall issue those authorizations.

5. The Coordinating State may conduct any necessary preliminary research on the underwater cultural heritage and shall issue all necessary authorizations therefor, and shall promptly inform the Director-General of the results, who in turn shall make such information available to other States Parties.

6. In coordinating consultations, taking measures, conducting preliminary research, and/or issuing authorizations pursuant to this Article, the Coordinating State shall act for the benefit of humanity as a whole, on behalf of all States Parties. Particular regard shall be paid to the preferential rights of States of cultural, historical or archaeological origin in respect of the underwater cultural heritage concerned.

7. No State Party shall undertake or authorize activities directed at State vessels and aircraft in the Area without the consent of the flag State.

Article 13

Sovereign immunity

Warships and other government ships or military aircraft with sovereign immunity, operated for non-commercial purposes, undertaking their normal mode of operations, and not engaged in activities directed at underwater cultural heritage, shall not be obliged to report discoveries

of underwater cultural heritage under Articles 9, 10, 11 and 12 of this Convention. However States Parties shall ensure, by the adoption of appropriate measures not impairing the operations or operational capabilities of their warships or other government ships or military aircraft with sovereign immunity operated for non-commercial purposes, that they comply, as far as is reasonable and practicable, with Articles 9, 10, 11 and 12 of this Convention.

Article 14
**Control of entry into the territory,
dealing and possession**

States Parties shall take measures to prevent the entry into their territory, the dealing in, or the possession of, underwater cultural heritage illicitly exported and/or recovered, where recovery was contrary to this Convention.

Article 15
**Non-use of areas under the jurisdiction
of States Parties**

States Parties shall take measures to prohibit the use of their territory, including their maritime ports, as well as artificial islands, installations and structures under their exclusive jurisdiction or control, in support of any activity directed at underwater cultural heritage which is not in conformity with this Convention.

Article 16
Measures relating to nationals and vessels

States Parties shall take all practicable measures to ensure that their nationals and vessels flying their flag do not engage in any activity directed at underwater cultural heritage in a manner not in conformity with this Convention.

Article 17
Sanctions

1. Each State Party shall impose sanctions for violations of measures it has taken to implement this Convention.
2. Sanctions applicable in respect of violations shall be adequate in severity to be effective in securing compliance with this Convention and to discourage violations wherever they occur and shall deprive offenders of the benefit deriving from their illegal activities.
3. States Parties shall cooperate to ensure enforcement of sanctions imposed under this Article.

Article 18
Seizure and disposition
of underwater cultural heritage

1. Each State Party shall take measures providing for the seizure of underwater cultural heritage in its territory that has been recovered in a manner not in conformity with this Convention.
2. Each State Party shall record, protect and take all reasonable measures to stabilize underwater cultural heritage seized under this Convention.
3. Each State Party shall notify the Director-General and any other State with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, to the underwater cultural heritage concerned of any seizure of underwater cultural heritage that it has made under this Convention.
4. A State Party which has seized underwater cultural heritage shall ensure that its disposition be for the public benefit, taking into account the need for conservation and research; the need for reassembly of a dispersed collection; the need for public access, exhibition and education; and the interests of any State with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, in respect of the underwater cultural heritage concerned.

Article 19
Cooperation and information-sharing

1. States Parties shall cooperate and assist each other in the protection and management of underwater cultural heritage under this Convention, including, where practicable, collaborating in the investigation, excavation, documentation, conservation, study and presentation of such heritage.
2. To the extent compatible with the purposes of this Convention, each State Party undertakes to share information with other States Parties concerning underwater cultural heritage, including discovery of heritage, location of heritage, heritage excavated or recovered contrary to this Convention or otherwise in violation of international law, pertinent scientific methodology and technology, and legal developments relating to such heritage.
3. Information shared between States Parties, or between UNESCO and States Parties, regarding the discovery or location of underwater cultural heritage shall, to the extent compatible with their national legislation, be kept confidential and reserved to competent authorities of States Parties as long as the disclosure of such information might endanger or otherwise put at risk the preservation of such underwater cultural heritage.
4. Each State Party shall take all practicable measures to disseminate information, including where feasible through appropriate international databases, about underwater cultural heritage excavated or recovered contrary to this Convention or otherwise in violation of international law.

Article 20

Public awareness

Each State Party shall take all practicable measures to raise public awareness regarding the value and significance of underwater cultural heritage and the importance of protecting it under this Convention.

Article 21

Training in underwater archaeology

States Parties shall cooperate in the provision of training in underwater archaeology, in techniques for the conservation of underwater cultural heritage and, on agreed terms, in the transfer of technology relating to underwater cultural heritage.

Article 22

Competent authorities

1. In order to ensure the proper implementation of this Convention, States Parties shall establish competent authorities or reinforce the existing ones where appropriate, with the aim of providing for the establishment, maintenance and updating of an inventory of underwater cultural heritage, the effective protection, conservation, presentation and management of underwater cultural heritage, as well as research and education.

2. States Parties shall communicate to the Director-General the names and addresses of their competent authorities relating to underwater cultural heritage.

Article 23

Meetings of States Parties

1. The Director-General shall convene a Meeting of States Parties within one year of the entry into force of this Convention and thereafter at least once every two years. At the request of a majority of States Parties, the Director-General shall convene an Extraordinary Meeting of States Parties.

2. The Meeting of States Parties shall decide on its functions and responsibilities.

3. The Meeting of States Parties shall adopt its own Rules of Procedure.

4. The Meeting of States Parties may establish a Scientific and Technical Advisory Body composed of experts nominated by the States Parties with due regard to the principle of equitable geographical distribution and the desirability of a gender balance.

5. The Scientific and Technical Advisory Body shall appropriately assist the Meeting of States Parties in questions of a scientific or technical nature regarding the implementation of the Rules.

Article 24 Secretariat for this Convention

1. The Director-General shall be responsible for the functions of the Secretariat for this Convention.

2. The duties of the Secretariat shall include:

- (a) organizing Meetings of States Parties as provided for in Article 23, paragraph 1; and
- (b) assisting States Parties in implementing the decisions of the Meetings of States Parties.

Article 25 Peaceful settlement of disputes

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention shall be subject to negotiations in good faith or other peaceful means of settlement of their own choice.

2. If those negotiations do not settle the dispute within a reasonable period of time, it may be submitted to UNESCO for mediation, by agreement between the States Parties concerned.

3. If mediation is not undertaken or if there is no settlement by mediation, the provisions relating to the settlement of disputes set out in Part XV of the United Nations Convention on the Law of the Sea apply mutatis mutandis to any dispute between States Parties to this Convention concerning the interpretation or application of this Convention, whether or not they are also Parties to the United Nations Convention on the Law of the Sea.

4. Any procedure chosen by a State Party to this Convention and to the United Nations Convention on the Law of the Sea pursuant to Article 287 of the latter shall apply to the settlement of disputes under this Article, unless that State Party, when ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, chooses another procedure pursuant to Article 287 for the purpose of the settlement of disputes arising out of this Convention.

5. A State Party to this Convention which is not a Party to the United Nations Convention on the Law of the Sea, when ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention or at any time thereafter shall be free to choose, by means of a written declaration, one or more of the means set out in Article 287, paragraph 1, of the United Nations Convention on the Law of the Sea for the purpose of settlement of disputes under this Article. Article 287 shall apply to such a declaration, as well as to any dispute to which such State is party, which is not covered by a declaration in force. For the purpose of conciliation and arbitration, in accordance with Annexes V and VII of the United Nations Convention on the Law of the Sea, such State shall be entitled to nominate conciliators and arbitrators to be included in the lists referred to in Annex V, Article 2, and Annex VII, Article 2, for the settlement of disputes arising out of this Convention.

Article 26
Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by Member States of UNESCO.

2. This Convention shall be subject to accession:

(a) by States that are not members of UNESCO but are members of the United Nations or of a specialized agency within the United Nations system or of the International Atomic Energy Agency, as well as by States Parties to the Statute of the International Court of Justice and any other State invited to accede to this Convention by the General Conference of UNESCO;

(b) by territories which enjoy full internal self-government, recognized as such by the United Nations, but have not attained full independence in accordance with General Assembly resolution 1514 (XV) and which have competence over the matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of those matters.

3. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Director-General.

Article 27
Entry into force

This Convention shall enter into force three months after the date of the deposit of the twentieth instrument referred to in Article 26, but solely with respect to the twenty States or territories that have so deposited their instruments. It shall enter into force for each other State or territory three months after the date on which that State or territory has deposited its instrument.

Article 28
Declaration as to inland waters

When ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention or at any time thereafter, any State or territory may declare that the Rules shall apply to inland waters not of a maritime character.

Article 29
Limitations to geographical scope

At the time of ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, a State or territory may make a declaration to the depositary that this Convention shall not be applicable to specific parts of its territory, internal waters, archipelagic waters or territorial sea, and shall identify therein the reasons for such declaration. Such State shall, to the extent practicable and as quickly as possible, promote conditions under which this Convention will apply to the areas specified in its declaration, and to that end shall also withdraw its declaration in whole or in part as soon as that has been achieved.

Article 30 Reservations

With the exception of Article 29, no reservations may be made to this Convention.

Article 31 Amendments

1. A State Party may, by written communication addressed to the Director-General, propose amendments to this Convention. The Director-General shall circulate such communication to all States Parties. If, within six months from the date of the circulation of the communication, not less than one half of the States Parties reply favourably to the request, the Director-General shall present such proposal to the next Meeting of States Parties for discussion and possible adoption.

2. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of States Parties present and voting.

3. Once adopted, amendments to this Convention shall be subject to ratification, acceptance, approval or accession by the States Parties.

4. Amendments shall enter into force, but solely with respect to the States Parties that have ratified, accepted, approved or acceded to them, three months after the deposit of the instruments referred to in paragraph 3 of this Article by two thirds of the States Parties. Thereafter, for each State or territory that ratifies, accepts, approves or accedes to it, the amendment shall enter into force three months after the date of deposit by that Party of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

5. A State or territory which becomes a Party to this Convention after the entry into force of amendments in conformity with paragraph 4 of this Article shall, failing an expression of different intention by that State or territory, be considered:

(a) as a Party to this Convention as so amended; and

(b) as a Party to the unamended Convention in relation to any State Party not bound by the amendment.

Article 32 Denunciation

1. A State Party may, by written notification addressed to the Director-General, denounce this Convention.

2. The denunciation shall take effect twelve months after the date of receipt of the notification, unless the notification specifies a later date.

3. The denunciation shall not in any way affect the duty of any State Party to fulfil any obligation embodied in this Convention to which it would be subject under international law independently of this Convention.

Article 33 The Rules

The Rules annexed to this Convention form an integral part of it and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention includes a reference to the Rules.

Article 34 Registration with the United Nations

In conformity with Article 102 of the Charter of the United Nations, this Convention shall be registered with the Secretariat of the United Nations at the request of the Director-General.

Article 35 Authoritative texts

This Convention has been drawn up in Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish, the six texts being equally authoritative.

Annex

RULES CONCERNING ACTIVITIES DIRECTED AT UNDERWATER CULTURAL HERITAGE

I. General principles

Rule 1. The protection of underwater cultural heritage through in situ preservation shall be considered as the first option. Accordingly, activities directed at underwater cultural heritage shall be authorized in a manner consistent with the protection of that heritage, and subject to that requirement may be authorized for the purpose of making a significant contribution to protection or knowledge or enhancement of underwater cultural heritage.

Rule 2. The commercial exploitation of underwater cultural heritage for trade or speculation or its irretrievable dispersal is fundamentally incompatible with the protection and proper management of underwater cultural heritage. Underwater cultural heritage shall not be traded, sold, bought or bartered as commercial goods. This Rule cannot be interpreted as preventing:

(a) the provision of professional archaeological services or necessary services incidental thereto whose nature and purpose are in full conformity with this Convention and are subject to the authorization of the competent authorities;

(b) the deposition of underwater cultural heritage, recovered in the course of a research project in conformity with this Convention, provided such deposition does not prejudice the

scientific or cultural interest or integrity of the recovered material or result in its irretrievable dispersal; is in accordance with the provisions of Rules 33 and 34; and is subject to the authorization of the competent authorities.

Rule 3. Activities directed at underwater cultural heritage shall not adversely affect the underwater cultural heritage more than is necessary for the objectives of the project.

Rule 4. Activities directed at underwater cultural heritage must use non-destructive techniques and survey methods in preference to recovery of objects. If excavation or recovery is necessary for the purpose of scientific studies or for the ultimate protection of the underwater cultural heritage, the methods and techniques used must be as non-destructive as possible and contribute to the preservation of the remains.

Rule 5. Activities directed at underwater cultural heritage shall avoid the unnecessary disturbance of human remains or venerated sites.

Rule 6. Activities directed at underwater cultural heritage shall be strictly regulated to ensure proper recording of cultural, historical and archaeological information.

Rule 7. Public access to in situ underwater cultural heritage shall be promoted, except where such access is incompatible with protection and management.

Rule 8. International cooperation in the conduct of activities directed at underwater cultural heritage shall be encouraged in order to further the effective exchange or use of archaeologists and other relevant professionals.

II. Project design

Rule 9. Prior to any activity directed at underwater cultural heritage, a project design for the activity shall be developed and submitted to the competent authorities for authorization and appropriate peer review.

Rule 10. The project design shall include:

- (a) an evaluation of previous or preliminary studies;
- (b) the project statement and objectives;
- (c) the methodology to be used and the techniques to be employed;
- (d) the anticipated funding;
- (e) an expected timetable for completion of the project;
- (f) the composition of the team and the qualifications, responsibilities and experience of each team member;
- (g) plans for post-fieldwork analysis and other activities;
- (h) a conservation programme for artefacts and the site in close cooperation with the competent authorities;
- (i) a site management and maintenance policy for the whole duration of the project;
- (j) a documentation programme;
- (k) a safety policy;
- (l) an environmental policy;
- (m) arrangements for collaboration with museums and other institutions, in particular scientific institutions;
- (n) report preparation;
- (o) deposition of archives, including underwater cultural heritage removed; and
- (p) a programme for publication.

Rule 11. Activities directed at underwater cultural heritage shall be carried out in accordance with the project design approved by the competent authorities.

Rule 12. Where unexpected discoveries are made or circumstances change, the project design shall be reviewed and amended with the approval of the competent authorities.

Rule 13. In cases of urgency or chance discoveries, activities directed at the underwater cultural heritage, including conservation measures or activities for a period of short duration, in particular site stabilization, may be authorized in the absence of a project design in order to protect the underwater cultural heritage.

III. Preliminary work

Rule 14. The preliminary work referred to in Rule 10 (a) shall include an assessment that evaluates the significance and vulnerability of the underwater cultural heritage and the surrounding natural environment to damage by the proposed project, and the potential to obtain data that would meet the project objectives.

Rule 15. The assessment shall also include background studies of available historical and archaeological evidence, the archaeological and environmental characteristics of the site, and the consequences of any potential intrusion for the long-term stability of the underwater cultural heritage affected by the activities.

IV. Project objective, methodology and techniques

Rule 16. The methodology shall comply with the project objectives, and the techniques employed shall be as non-intrusive as possible.

V. Funding

Rule 17. Except in cases of emergency to protect underwater cultural heritage, an adequate funding base shall be assured in advance of any activity, sufficient to complete all stages of the project design, including conservation, documentation and curation of recovered artefacts, and report preparation and dissemination.

Rule 18. The project design shall demonstrate an ability, such as by securing a bond, to fund the project through to completion.

Rule 19. The project design shall include a contingency plan that will ensure conservation of underwater cultural heritage and supporting documentation in the event of any interruption of anticipated funding.

VI. Project duration - timetable

Rule 20. An adequate timetable shall be developed to assure in advance of any activity directed at underwater cultural heritage the completion of all stages of the project design, including conservation, documentation and curation of recovered underwater cultural heritage, as well as report preparation and dissemination.

Rule 21. The project design shall include a contingency plan that will ensure conservation of underwater cultural heritage and supporting documentation in the event of any interruption or termination of the project.

VII. Competence and qualifications

Rule 22. Activities directed at underwater cultural heritage shall only be undertaken under the direction and control of, and in the regular presence of, a qualified underwater archaeologist with scientific competence appropriate to the project.

Rule 23. All persons on the project team shall be qualified and have demonstrated competence appropriate to their roles in the project.

VIII. Conservation and site management

Rule 24. The conservation programme shall provide for the treatment of the archaeological remains during the activities directed at underwater cultural heritage, during transit and in the long term. Conservation shall be carried out in accordance with current professional standards.

Rule 25. The site management programme shall provide for the protection and management in situ of underwater cultural heritage, in the course of and upon termination of fieldwork. The programme shall include public information, reasonable provision for site stabilization, monitoring, and protection against interference.

IX. Documentation

Rule 26. The documentation programme shall set out thorough documentation including a progress report of activities directed at underwater cultural heritage, in accordance with current professional standards of archaeological documentation.

Rule 27. Documentation shall include, at a minimum, a comprehensive record of the site, including the provenance of underwater cultural heritage moved or removed in the course of the activities directed at underwater cultural heritage, field notes, plans, drawings, sections, and photographs or recording in other media.

X. Safety

Rule 28. A safety policy shall be prepared that is adequate to ensure the safety and health of the project team and third parties and that is in conformity with any applicable statutory and professional requirements.

XI. Environment

Rule 29. An environmental policy shall be prepared that is adequate to ensure that the seabed and marine life are not unduly disturbed.

XII. Reporting

Rule 30. Interim and final reports shall be made available according to the timetable set out in the project design, and deposited in relevant public records.

Rule 31. Reports shall include:

- (a) an account of the objectives;
- (b) an account of the methods and techniques employed;
- (c) an account of the results achieved;
- (d) basic graphic and photographic documentation on all phases of the activity;
- (e) recommendations concerning conservation and curation of the site and of any underwater cultural heritage removed; and
- (f) recommendations for future activities.

XIII. Curation of project archives

Rule 32. Arrangements for curation of the project archives shall be agreed to before any activity commences, and shall be set out in the project design.

Rule 33. The project archives, including any underwater cultural heritage removed and a copy of all supporting documentation shall, as far as possible, be kept together and intact as a collection in a manner that is available for professional and public access as well as for the curation of the archives. This should be done as rapidly as possible and in any case not later than ten years from the completion of the project, in so far as may be compatible with conservation of the underwater cultural heritage.

Rule 34. The project archives shall be managed according to international professional standards, and subject to the authorization of the competent authorities.

XIV. Dissemination

Rule 35. Projects shall provide for public education and popular presentation of the project results where appropriate.

Rule 36. A final synthesis of a project shall be:

- (a) made public as soon as possible, having regard to the complexity of the project and the confidential or sensitive nature of the information; and
- (b) deposited in relevant public records.

The foregoing is the authentic text of the Convention duly adopted by the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization during its thirty-first session, which was held in Paris and declared closed the 3 day of November 2001.

IN WITNESS WHEREOF we have appended our signatures this 6 day of November 2001.

The President of the General Conference

The Director-General

Done in Paris this 6 day of November 2001 in two authentic copies bearing the signature of the President of the thirty-first session of the General Conference and of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, which shall be deposited in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization and certified true copies of which shall be delivered to all the States and territories referred to in Article 26 as well as to the United Nations.